

Zprávy

POZORUHODNÁ VÝSTAVA

V září a říjnu 1978 konala se v barokním sále starobrněnské historické knihovny na Mendlově náměstí výstava *Český knihtisk 15. a 16. století*. Bylo zde vystaveno množství starých tisků výhradně ze Státní vědecké knihovny v Brně.

Na vernisáži výstavy dne 2. září promluvil prof. dr. Milan Kopecký. Svůj projev zaměřil jednak na počátky našeho knihtisku, jednak na moravský knihtisk. Zaměření na vznik knihtisku u nás mělo své odůvodnění v tom, že v poslední době byl zpochybňován rok 1468 jako rok tisku Trojánské kroniky a že počátky našeho knihtisku se hledaly až v polovině sedmdesátých let (podle toho by prvním naším tiskem byla až latinská Statuta Arnesti z r. 1476). Na rozdíl od toho obhajoval M. Kopecký novými argumenty prioritu Trojánské kroniky a věrohodnost explicitu, v němž se nachází časový údaj o vytištění knihy. Pokud jde o knihtisk na Moravě, nemáme zde sice v prvotiskovém období tisky jazykově české (což řečník vysvětloval silným vlivem německví a katolictví v městech kulturně nejvýznamnějších), ale jejich počtem (22 latinských nebo německých tisků) předčilo Brno počet prvotisků všech pražských tiskáren (celkem 20 tisků). Tato teze byla konkretizována se zřetelem k obsahu tisků a doplněna charakteristikou knihtisku v Olomouci, Prostějově a Mikulově. Knihtisk na Moravě pak vrcholí na konci 16. století produkcí tiskárny ivančicko-kralické.

Předností výstavy byla její účelná kompozice a prezentování ponejvíce unikátních tisků i jejich instruktivní charakteristiky. O to se zasloužil hlavně dr. Vladislav Dokoupil z brněnské Univerzitní knihovny, který na závěr vernisáže podal zájemcům knihopisné poučení. Početné publikum přijalo s velkým zájmem i vystoupení Janáčkova kvarteta v hudební části vernisáže.

Artur Závodský

DEN ITALSKÉ KNIHY NA FILOZOFICKÉ FAKULTĚ V BRNĚ

Kolektiv katedry romanistiky a fonetiky usiluje již po několik roků o všestranné zvelebení italianistiky jako jednoho ze svých kmenových oborů. Ve snaze stimulovat vědecký zájem o italštinu uspořádalo pracoviště v r. 1976 přednášky a odborné konzultace známých italských badatelů (prof. Sergio Corduas z benátské univerzity přednášel o díle Eugenia Montale, prof. Emilio Peruzzi z Florencie o vývoji italštiny od osvícenství do současnosti). Na katedře působí od r. 1975 italský lektor.

Naléhavého řešení si však vyžadoval především stav italské knihovny, jejíž pří-

růstky z let po r. 1940 byly velmi omezené. Pracoviště ztrácelo kontakt nejenom s výsledky italské literární vědy a lingvistiky, ale chyběly zde dokonce i nejzákladnější literární texty z období posledních 35 let. Promyšlená péče o nápravu přinesla ovoce a byla korunována výstavou přírůstků italské knihovny, kterou uspořádala katedra romanistiky a fonetiky dne 29. března 1977. Na jejím zahájení promluvil děkan filozofické fakulty prof. dr. Bedřich Šindelář, DrSc. Výstava seznámila fakultu i univerzitní veřejnost s asi 350 novými svazky, které byly získány jednak díky pochopení Ústřední knihovny FF UJEP, jednak prostřednictvím mezinárodních kulturních výměn realizovaných na základě čs.-italské kulturní dohody. Nové italské knihy představují především ty nejdůležitější a nejcennější příručky, bez nichž si moderní italianista dnes dokáže stěží svou práci představit (namátkou jmenujme alespoň nejnovější vydání slovníků italského jazyka Zingarelli, Palazzi a Garzanti, devět svazků souboru Storia della letteratura italiana od E. Cecchiho a kol., řadu monografií, gramatik a jazykových publikací), dále pak literární texty všech významnějších italských spisovatelů posledních desetiletí. Výstava však byla rovněž širším organizačním rámcem, v němž byly 29. 3. 1977 uskutečněny i další italianistické akce (přednáška renomovaného italského literárního historika Sergia Romagnoliho, autora řady marxistických monografií z oblasti italského osvícenství a romanismu, o románové tvorbě 19. století, koncert italských písní, s nimiž vystoupil Ženský pěvecký sbor ZO ROH UJEP, dokumentární filmy o Itálii). Jako host se Dne italské knihy v Brně zúčastnil i ředitel Italské knihovny v Praze a kulturní atašé italského velvyslanectví prof. Luciano Perselli.

Katedra romanistiky a fonetiky považuje úspěšný Den italské knihy za mocný podnět pro další zkvalitnění své vědecké i pedagogické práce. Rozvoj italianistiky se projeví rozšířením badatelského zájmu o italskou literaturu i o italský jazyk mimo jiné i na stránkách vědeckých publikací Univerzity J. E. Purkyně.

Ivan Seidl

VÝSTAVA O HEINRICHU MANNOVI V BRNĚ

Nedílnou součástí popularizační činnosti katedry germanistiky a nordistiky se v posledních letech stalo pořádání literárních výstav pro veřejnost. Roku 1972 uspořádala katedra výstavku o díle Heinricha Heina, o rok později výstavku dokumentů o inscenacích Brechtových her na scéně Berliner Ensemble, obě v prostorách katedry. Roku 1974 se u příležitosti 25. výročí založení NDR poprvé přikročilo k pořádání rozsáhlejší výstavy — „Johannes-R. Becher — život a dílo“ — v prostorách brněnské Státní knihovny, a to ve spolupráci se Státní knihovnou a s Johannes-R.-Becher-Archiv při Akademii umění NDR v Berlíně. Charakteristickým rysem všech tří výstav bylo aktivní zapojení studentů germanistiky, kteří se podíleli na přípravě expozic, na programech vernisáží i jako informátoři na vlastních výstavách. O výstavy projevil značný zájem brněnské školy a učitelé katedry na požádání posloužili v češtině nebo v němčině specializované výklady podle přání.

Vrcholem dosavadní výstavní činnosti katedry byla výstava „Heinrich Mann — život a dílo“, která byla opět pořádána ve spolupráci se Státní knihovnou a s Akademií umění NDR v Berlíně od 23. března do 8. dubna 1977 v historické knihovně bývalého kapucínského kláštera. Nešlo o výstavu příležitostnou — Heinrich Mann (1871—1950) v roce 1977 žádné zaokrouhlené výročí nemá, přesto však nebylo náhodné, že volba padla právě na něho. Akademie umění NDR totiž spravuje literární pozůstalost Heinricha Manna a od roku 1951 postupně vydává jeho dílo — jde tedy o ústav k podobné akci nad jiné povolány.

Chronologicky pojatou expozici, zachycující dílo Heinricha Manna v dobovém kontextu, tvořily dokumentární snímky, faksimile rukopisů a dokumentů a ukázky manovských edic — vše pak bylo opatřeno obsáhrným českým komentářem. Při výběru exponátů i textů byla značná pozornost věnována autorovu vztahu k Československu. Tak byl např. uveden delší citát, v němž Heinrich Mann vděčně vzpomíná udělení